

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 9. júla 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 93/13/EHS – Zmluva o osobnom úvere – Zmluva splnená v plnom rozsahu – Konštatovania nekalej povahy zmluvných podmienok – Žaloba o vrátenie súm zaplatených bezdôvodne na základe nekalej podmienky – Podmienky podania žaloby – Žaloba podľa všeobecných predpisov, ktorá nepodlieha premlčaniu – Osobná a majetková žaloba podľa všeobecných predpisov, ktorá podlieha premlčaniu – Začiatok plynutia premlčacej lehoty – Objektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvedel o existencii nekalej podmienky“

V spojených veciach C-698/18 a C-699/18,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Tribunalul Specializat Tribunalul Specializat Mureş (Špecializovaný súd Mureş, Rumunsko) z 12. júna 2018 a doručené Súdnemu dvoru 7. novembra 2018, ktoré súvisia s konaniami:

SC Raiffeisen Bank SA

proti

JB (C-698/18),

a

BRD Groupe Société Générale SA

proti

KC (C-699/18),

SÚDNY DVOR (štvrt  komora),

v zlo en : predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia S. Rodin (spravodajca), D. Šv by, K. J rim e a N. Pi arra,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na p somn  časť konania a po pojednávaní z 12. decembra 2019,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– SC Raiffeisen Bank SA, v zast pen : V. Stoica, a M.-B. Popescu a D. S. Bogdan, avocati,

* Jazyk konania: rumunčina.

- BRD Groupe Société Générale SA, v zastúpení: M. Siliște, consilier juridic, S. Olaru, M. Ceașescu a O. Partenie, avocate,
- KC, v zastúpení: L. B. Luntraru, avocată,
- rumunská vláda, pôvodne v zastúpení: C.-R. Canțar, neskôr v zastúpení: E. Gane, A. Wellman a L. Lițu, splnomocnení zástupcovia,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Vlácil a L. Dvořáková, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, T. Paixão, P. Barros da Costa a C. Farto, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: N. Ruiz García a C. Gheorghiu, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 5. marca 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 2 písm. b), článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), ako aj zásad ekvivalencie, efektivity a právnej istoty.
- 2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi spoločnosťou SC Raiffeisen Bank SA (ďalej len „Raiffeisen Bank“) a JB na jednej strane a medzi spoločnosťou BRD Groupe Société Générale SA (ďalej len „Société Générale“) a KC na druhej strane vo veci nekalej povahy niektorých podmienok zmlúv o úvere.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Desiate, dvanáste, dvadsiateprvé, dvadsiatetretie a dvadsiateštvrté odôvodnenia smernice 93/13 stanovujú:

„keďže účinnejšia ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť prijatím jednotných právnych pravidiel v záležitostiach nekalých podmienok; keďže tieto pravidlá by mali platiť na všetky zmluvy uzatvorené medzi predajcami alebo dodávateľmi a spotrebiteľmi; keďže medzi iným, zmluvy týkajúce sa zamestnania, zmluvy týkajúce sa nástupníckych práv, zmluvy týkajúce sa rodinného práva a zmluvy týkajúce sa dohôd o včlenení a organizácii spoločností alebo partnerstve sa musia vylúčiť z rozsahu platnosti tejto smernice;

...

keďže podľa súčasného stavu vnútroštátne právne predpisy umožňujú plánovať len čiastočné zosúladenie; keďže najmä zmluvné podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté podliehajú tejto smernici; keďže členské štáty by mali mať možnosť výberu, so zreteľom na [Z]mluvu, poskytnúť spotrebiteľom vysokú úroveň ochrany prostredníctvom vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú prísnejšie ako ustanovenia tejto smernice;

...

keďže členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky neuplatňovali v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcu alebo dodávateľa a ak sa napriek tomu také podmienky uplatnia, nemajú viazať spotrebiteľa a nemajú byť záväzné pre spotrebiteľa a zmluva má byť naďalej záväzná pre zmluvné strany za týchto podmienok, ak jej plnenie môže pokračovať bez neprimeraných ustanovení;

...

keďže osoby alebo organizácie, ak sú považované podľa zákona členského štátu za osoby a organizácie, ktoré majú oprávnený záujem na tejto záležitosti, musia mať prostriedky na podanie podnetu na začatie postupov, týkajúcich sa zmluvných podmienok navrhovaných na všeobecné uplatňovanie v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi a najmä nekalých podmienok, buď pred súdom alebo správnym orgánom príslušným na rozhodnutie sťažností alebo na podanie návrhu na začatie príslušných súdnych konaní.; keďže táto možnosť nezahŕňa predbežné overenie všeobecných podmienok používaných v jednotlivých hospodárskych sektoroch;

keďže súdy alebo správne orgány členských štátov musia mať k dispozícii primerané a účinné prostriedky na zabránenie ďalšieho uplatňovania nekalých podmienok v zmluvách.“

4 Článok 2 písm. b) tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

b) „spotrebiteľ“ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jeho [jej – *neoficiálny preklad*] obchodom, podnikaniu alebo povolaniu;

...“

5 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

6 Podľa ustanovenia článku 7 ods. 1 a 2 tej istej smernice:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

2. Prostriedky uvedené v odseku 1 zahrňujú ustanovenia, podľa ktorých osoby alebo organizácie s oprávneným záujmom podľa príslušného vnútroštátneho práva na ochranu spotrebiteľov, môžu požiadať súdy alebo príslušné správne orgány o rozhodnutie, či sú zmluvné podmienky navrhované pre všeobecné uplatňovanie nekalé, takže môžu uplatniť vhodné a účinné prostriedky k zabráneniu ďalšieho uplatňovania takých podmienok.“

7 Článok 8 smernice 93/13 znie:

„Členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

8 Článok 10 ods. 1 druhý pododsek tejto smernice stanovuje:

„Tieto ustanovenia sa uplatnia na všetky zmluvy uzatvorené po 31. decembri 1994.“

Rumunské právo

9 Článok 1 ods. 3 Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (zákon č. 193/2000 o nekalých podmienkach v zmluvách uzatváraných medzi predajcami alebo dodávateľmi a spotrebiteľmi) zo 6. novembra 2000, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon č. 193/2000“), stanovuje:

„Predajcovia alebo dodávatelia nesmú zahrnúť do zmlúv uzavretých so spotrebiteľmi nekalé podmienky.“

10 V článku 2 ods. 1 tohto zákona sa uvádza:

„Spotrebiteľ“ znamená akúkoľvek fyzickú osobu alebo združenie fyzických osôb, ktoré na základe zmluvy podliehajúcej tomuto zákonu konajú s cieľom, ktorý sa nevzťahuje k ich obchodnej, priemyselnej, výrobnej alebo remeselnej činnosti alebo slobodnému povolaniu.“

11 Podľa § 6 uvedeného zákona:

„Nekalé zmluvné podmienky zahrnuté do zmluvy, ktorých nekalý charakter bol konštatovaný osobne alebo prostredníctvom zákonom poverených orgánov, nie sú voči spotrebiteľovi účinné, pričom zmluva je so súhlasom spotrebiteľa ďalej účinná, len ak to je po odstránení uvedených zmluvných podmienok možné.“

12 Článok 12 ods. 4 toho istého zákona znie:

„Odsekmi 1 až 3 nie je dotknuté právo spotrebiteľa, voči ktorému sa uplatňuje adhézna zmluva, ktorá obsahuje nekalú podmienku, dovoľávať sa neplatnosti tejto podmienky žalobou alebo námietkou za podmienok stanovených zákonom.“

13 Podľa článku 14 zákona č. 193/2000:

„Spotrebiteľia, ktorým bola spôsobená ujma zmluvou uzatvorenou v rozpore s ustanoveniami tohto zákona, majú právo obrátiť sa na súd v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku.“

- 14 Článok 993 Codul civil (Občiansky zákonník) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej stanovuje:

„Ten, kto sa omylom považuje za dlžníka, a splatí dlh, má voči veriteľovi nárok na jeho vrátenie.“

Toto právo zaniká, ak bol veriteľ, ktorého pohľadávka bola uspokojená, v dobrej viere; v tomto prípade sa ten, kto dlh splatil, môže obrátiť na skutočného dlžníka.“

- 15 Článok 994 tohto zákonníka stanovuje:

„Ak veriteľ nekonal v dobrej viere, je povinný vrátiť tak istinu, ako aj úroky alebo výnosy odo dňa zaplatenia.“

- 16 Článok 1092 uvedeného zákonníka znie:

„Každá platba je podmienená dlhom; čo bolo zaplatené bezdôvodne, musí byť vrátené.“

- 17 Článok 1 Decretul nr. 167 privitor la prescriptia extinctivă (dekrét č. 167 o premlčaní) z 10. apríla 1958, v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej, stanovuje:

„Právo podať žalobu, ktorá má majetkový predmet, zaniká premlčaním, ak sa neuplatnilo v lehote stanovenej zákonom.“

Zánik práva podať žalobu, ktoré sa týka hlavného nároku, spôsobuje zánik práva podať žalobu, ktoré sa týka vedľajších nárokov.“

- 18 Podľa článku 2 tohto dekrétu:

„Neplatnosti právneho úkonu sa možno dovolávať kedykoľvek, žalobou alebo námietkou.“

- 19 Článok 7 uvedeného dekrétu stanovuje:

„Premlčacia lehota plynie odo dňa, keď vznikne právo podať žalobu alebo právo podať návrh na vykonanie exekúcie.“

V prípade záväzkov, ktoré sa musia splniť na žiadosť veriteľa, ako aj záväzkov, ktorých lehota na splnenie nie je určená, premlčacia lehota plynie odo dňa, keď vznikne právny vzťah.“

- 20 Článok 8 tohto dekrétu stanovuje:

„Premlčacia lehota týkajúca sa práva podať žalobu o náhradu škody spôsobenej protiprávnym konaním plynie odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mal dozvedieť tak o škode, ako aj o tom, kto za ňu zodpovedá.“

Predchádzajúci odsek sa uplatní aj v prípade bezdôvodného obohatenia.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Vec C-698/18

- 21 Dňa 26. júna 2008 JB uzatvoril so spoločnosťou Raiffeisen Bank zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie osobného úveru vo výške 4 168,41 eura na dobu 84 mesiacov, ktorá mala uplynúť v roku 2015, čo je dátum, ku ktorému dotknutá osoba splatila úver v celom rozsahu.
- 22 Keďže JB sa domnieval, že niektoré podmienky tejto zmluvy boli nekalé, v decembri 2016 podal na Judecătoria Târgu Mureş (Súd prvého stupňa Târgu Mureş, Rumunsko) žalobu, ktorou sa domáhal určenia nekalej povahy týchto podmienok, vrátenia súm zaplatených na ich základe, ako aj zaplataenia zákonných úrokov.
- 23 Raiffeisen Bank na svoju obranu uviedla námietku založenú na nedostatku aktívnej legitímácie JB, pretože podľa vnútroštátnej právnej úpravy v čase podania uvedenej žaloby už dotknutá osoba nemala postavenie spotrebiteľa, keďže k tomuto dátumu boli vzťahy medzi stranami predmetnej úverovej zmluvy ukončené a platnosť zmluvy skončila v predchádzajúcom roku v dôsledku jej úplného splnenia.
- 24 Judecătoria Târgu Mureş (Súd prvého stupňa Târgu Mureş) žalobe JB vyhovel. Tento súd konštatoval, že JB mal pri uzavretí predmetnej úverovej zmluvy postavenie spotrebiteľa, a skutočnosť, že táto zmluva bola úplne splnená, nebráni overeniu údajnej nekalej povahy podmienok uvedenej zmluvy. Tento súd sa domnieval, že požiadavky vyplývajúce z vnútroštátnej právnej úpravy boli splnené, teda že predmetné podmienky neboli dojednané priamo so spotrebiteľom a že tieto podmienky vytvárajú v rozpore s požiadavkami dobrej viery značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedený súd po tom, čo konštatoval, že podmienka vyhlásená za nekalú nemôže zakladať povinnosti pre spotrebiteľa, považoval túto neuplatniteľnosť za absolútnu neplatnosť a na základe zásady *restitutio in integrum* uložil spoločnosti Raiffeisen Bank povinnosť vrátiť sumy zaplatené JB na základe podmienok vyhlásených za nekalé spolu so zákonnými úrokmi odo dňa prijatia týchto súm spoločnosťou Raiffeisen Bank až do ich skutočného vrátenia.
- 25 Raiffeisen Bank podala odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom zopakovala tvrdenie, podľa ktorého JB stratil postavenie spotrebiteľa pred dátumom podania svojej žaloby v dôsledku skončenia predmetnej úverovej zmluvy jej úplným splnením.
- 26 Vnútroštátny súd uvádza, že v súlade s ustálenou judikatúrou rumunských súdov sa neuplatniteľnosť nekalých podmienok považuje za režim absolútnej neplatnosti. Uvádza tiež, že z ustanovení článku 12 ods. 4 zákona č. 193/2000 vyplýva, že spotrebiteľ, ktorý sa chce dovolávať nekalej povahy zmluvnej podmienky, používa všeobecný právny režim neplatnosti. Rumunské súdy však nepostupujú jednotne, pokiaľ ide o zachovanie postavenia spotrebiteľa v prípade zmluvy, ktorá bola úplne splnená, a v dôsledku toho jeho práva podať žalobu o vrátenie plnení vykonaných na základe podmienok vyhlásených za nekalé.
- 27 Na jednej strane podľa prístupu, ktorý zaujali súdy nižšieho stupňa, vzhľadom na to, že žaloba na určenie absolútnej neplatnosti sa v rumunskom práve nepremlčuje, spotrebiteľ v zmysle smernice 93/13 sa naďalej považuje za spotrebiteľa po úplnom splnení zmluvy a môže sa kedykoľvek dovolávať absolútnej neplatnosti nekalých podmienok žalobou alebo námietkou. Podľa toho istého prístupu má spotrebiteľ právo podať žalobu o vrátenie v lehote troch rokov, ktorá začína plynúť od vyhlásenia neplatnosti nekalých podmienok, ako to stanovuje všeobecné právo neplatnosti.

- 28 Na druhej strane vnútroštátny súd poukazuje na to, že Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd, Rumunsko) zaujal odlišné stanovisko, a to že sankcia uložená v prípade konštatovania nekalej povahy zmluvných podmienok je sankciou *sui generis*, čo vedie k odstráneniu účinkov nekalých podmienok do budúcnosti bez toho, aby došlo k spochybneniu už poskytnutých plnení.
- 29 Vnútroštátny súd sa však domnieva, že je možné prijať výklad umožňujúci rovnováhu medzi zásadou vysokej úrovne ochrany spotrebiteľov a zásadou právnej istoty. Podľa jeho názoru dátum skončenia platnosti predmetnej zmluvy, teda keď je spotrebiteľ oslobodený od akejkolvek povinnosti voči predajcovi alebo dodávateľovi, a teda už nemá slabšie postavenie v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom, je dátumom určeným objektívnym spôsobom, ku ktorému spotrebiteľ má alebo by mal vedieť o nekalej povahe podmienky alebo podmienok tejto zmluvy a od ktorého začína plynúť trojročná premlčacia lehota na podanie žaloby v majetkových veciach vrátane žaloby o vrátenie.
- 30 Takýto prístup by zabránil tomu, aby začatie trojročnej premlčacej lehoty záviselo len od vôle spotrebiteľa, ale nedotkol by sa jeho možnosti kedykoľvek požiadať o určenie nekalej povahy zmluvných podmienok zmluvy uzavretej s predajcom alebo dodávateľom, čím upozorní predajcov alebo dodávateľov na nezákonnú povahu týchto podmienok.
- 31 V prejednávanej veci JB podal žalobu, ktorou sa domáhal určenia nekalej povahy zmluvných podmienok zmluvy o úvere uzavretej so spoločnosťou Raiffeisen Bank, ich absolútnej neplatnosti a vrátenia bezdôvodne zaplatených súm, približne jeden rok po skončení tejto zmluvy, t. j. v lehote troch rokov odo dňa stanoveného všeobecným právom na podanie žaloby v majetkových veciach.

Vec C-699/18

- 32 Dňa 28. mája 2003 KC a ďalšia osoba v postavení spoludlžníka uzavreli so spoločnosťou Société Générale zmluvu o úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie osobnej pôžičky vo výške 17 000 eur na obdobie 120 mesiacov. Táto zmluva bola ukončená predčasným splatením úveru.
- 33 Keďže KC sa domnieval, že vzhľadom na vnútroštátne ustanovenia v tejto oblasti boli niektoré podmienky tejto zmluvy nekalé, podal v júli 2016 na Judecătoria Târgu Mureș (Súd prvého stupňa Târgu Mureș) žalobu, ktorou sa domáhal určenia nekalej povahy týchto podmienok. KC sa domáhal zrušenia uvedených podmienok, vrátenia súm zaplatených na základe týchto podmienok, ako aj zaplatenia zákonných úrokov vypočítaných odo dňa prijatia týchto súm spoločnosťou Société Générale až do ich skutočného vrátenia.
- 34 Société Générale sa odvolala na námietku založenú na nedostatku aktívnej legitímácie KC podľa vnútroštátnej právnej úpravy o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Société Générale uviedla, že v čase podania uvedenej žaloby KC už nemal postavenie spotrebiteľa, keďže k tomuto dátumu už vzťahy medzi stranami nejestvovali a platnosť zmluvy skončila už pred jedenástimi rokmi predčasným splatením.
- 35 Judecătoria Târgu Mureș (Súd prvého stupňa Târgu Mureș) žalobe KC čiastočne vyhovel. Tento súd uviedol, že pri uzavretí úverovej zmluvy so spoločnosťou Société Générale mal KC postavenie spotrebiteľa a že skutočnosť, že účinky tejto zmluvy boli vyvolané v plnom rozsahu, nebráni overeniu údajnej nekalej povahy podmienok uvedenej zmluvy, ktoré ukladá smernica 93/13, takže voči KC nemožno namietat skutočnosť, že v celom rozsahu prijal podmienky predmetnej úverovej zmluvy a vykonal ich. Tento súd sa domnieval, že požiadavky vyplývajúce z vnútroštátnej právnej úpravy boli splnené, teda že predmetné podmienky neboli dojednané priamo so spotrebiteľom a že tieto podmienky vytvárajú v rozpore s požiadavkami dobrej viery značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodol, že tieto podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné a že vo vzťahu k nemu nevyvolávajú účinky, a usúdil, že uplatniteľnou sankciou je absolútna

neplatnosť uvedených podmienok. Na základe retroaktívneho účinku absolútnej neplatnosti uvedený súd vyhovel návrhu na vrátenie súm zaplatených na základe podmienok vyhlásených za nekalé spolu so zákonnými úrokmi vypočítanými odo dňa podania návrhu na začatie konania.

- 36 Société Générale podala odvolanie na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pričom zopakovala tvrdenie, že KC stratil postavenie spotrebiteľa pred dátumom podania svojej žaloby v dôsledku skončenia platnosti predmetnej úverovej zmluvy pred jedenástimi rokmi predčasným splatením. Société Générale tiež uvádza tvrdenia týkajúce sa požiadaviek stanovených vnútroštátnou právnou úpravou na účely konštatovania údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky.
- 37 Vnútroštátny súd sa rozhodol obrátiť sa na Súdny dvor vo veci C-699/18 z rovnakých dôvodov ako vo veci C-698/18.
- 38 Zdôrazňuje však, že KC podal žalobu o určenie nekalej povahy podmienok predmetnej úverovej zmluvy jedenásť rokov po skončení jej platnosti, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty stanovenej vnútroštátnym zákonodarcom v súvislosti s výkonom práva v majetkových veciach.
- 39 Za týchto podmienok Tribunalul Specializat Mureș (Špecializovaný súd Mureș, Rumunsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky, ktoré majú vo veciach C-698/18 a C-699/18 rovnaké znenie:

„1. Umožňujú ustanovenia [smernice 93/13], najmä dvanáste, dvadsiate prvé a dvadsiate tretie odôvodnenie, článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 2 a článok 8, v súlade so zásadou procesnej autonómie v spojení so zásadou ekvivalencie a zásadou efektivity existenciu súboru prostriedkov súdnej nápravy pozostávajúceho zo žaloby o určenie nekalej povahy niektorých podmienok spotrebiteľskej zmluvy podľa všeobecných predpisov, ktorá nepodlieha premlčaniu, a zo žaloby osobného a majetkového charakteru podľa všeobecných predpisov podliehajúcej premlčaniu, ktorou sa má dosiahnuť cieľ uvedenej smernice odstrániť účinky všetkých záväzkov, ktoré vznikli a boli splnené na základe zmluvnej podmienky, v prípade ktorej sa konštatovala nekalá povaha voči spotrebiteľovi?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, bránia tieto ustanovenia smernice výkladu vyplývajúceho z uplatnenia zásady istoty občianskoprávných vzťahov, podľa ktorého je objektívny okamih, od ktorého spotrebiteľ mal vedieť alebo by mal vedieť o existencii nekalej podmienky, okamih, keď zanikne zmluva o úvere, v rámci ktorej má postavenie spotrebiteľa?“

- 40 Rozhodnutím predsedu Súdneho dvora z 12. decembra 2018 boli veci C-698/18 a C-699/18 spojené na spoločné konanie na účely písomnej časti konania, ústnej časti konania a rozsudku.

O prejudiciálnych otázkach

O právomoci Súdneho dvora a prípustnosti prejudiciálnych otázok

- 41 Po prvé treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora má tento na jednej strane právomoc vykladať právo Únie, len pokiaľ ide o jeho uplatňovanie v členskom štáte od dátumu pristúpenia tohto štátu k Únii (uznesenie z 3. júla 2014, Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, bod 27).
- 42 Na druhej strane vzhľadom na to, že z článku 10 ods. 1 druhého pododseku smernice 93/13 vyplýva, že táto smernica sa vzťahuje len na zmluvy uzatvorené po 31. decembri 1994, čo je dátum uplynutia lehoty na jej prebratie, na určenie uplatniteľnosti tejto smernice na zmluvu spornú vo veci samej treba zohľadniť dátum uzavretia tejto zmluvy, pričom obdobie, v ktorom táto zmluva vyvoláva účinky, nie je relevantné (uznesenie z 3. júla 2014, Tudoran, C-92/14, EU:C:2014:2051, bod 28).

- 43 V prejednávanej veci Rumunsko pristúpilo k Únii 1. januára 2007, zatiaľ čo zmluva o úvere, o ktorú ide vo veci C-698/18, bola uzavretá 26. júna 2008 a zmluva o úvere, o ktorú ide vo veci C-699/18, bola uzavretá 28. mája 2003.
- 44 Smernica 93/13 je preto *ratione temporis* uplatniteľná na spor vo veci C-698/18. Naopak nie je uplatniteľná *ratione temporis* na spor vo veci C-699/18.
- 45 Po druhé, pokiaľ ide o vec C-698/18, treba preskúmať tvrdenie rumunskej vlády, podľa ktorého odpoveď na druhú otázku závisí výlučne od výkladu a uplatnenia ustanovení vnútroštátnej právnej úpravy.
- 46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci konania podľa článku 267 ZFEÚ, ktoré je založené na jasnom rozdelení úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom, má výlučne vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav veci samej, ako aj vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo. Rovnako prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí prevziať zodpovednosť za vydané súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdny dvor. Preto pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 26. mája 2011, Stichting Natuur en Milieu a i., C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 47).
- 47 V prejednávanej veci sa otázky vo veci C-698/18 v podstate týkajú súladu rumunského práva, pokiaľ ide o premlčacie lehoty uplatniteľné na žaloby v oblasti nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, s viacerými ustanoveniami smernice 93/13 a všeobecnými zásadami práva Únie, a nie podstaty sporu vo veci samej ani výkladu a uplatnenia ustanovení vnútroštátnej právnej úpravy.
- 48 Za týchto podmienok Súdny dvor má na jednej strane právomoc odpovedať na otázky položené vo veci C-698/18 a tieto otázky sú prípustné, a na druhej strane nemá právomoc odpovedať na otázky položené vo veci C-699/18.

O prvej otázke vo veci C-698/18

- 49 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia
- 50 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 6 ods. 1 smernice 93/13 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa neboli záväzné pre spotrebiteľa podľa podmienok stanovených ich vnútroštátnym právom.
- 51 Vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, z ktorého vychádza ochrana spotrebiteľov zaručená touto smernicou 93/13, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré majú v rámci vnútroštátneho právneho poriadku právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok z 20. septembra 2018, OTP Bank a OTP Faktoring, C-51/17, EU:C:2018:750, bod 89).
- 52 Aj vzhľadom na povahu a význam verejného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany

predajcov alebo dodávateľov (rozsudky z 30. apríla 2014, Kásler a Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, bod 78, ako aj z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 56).

- 53 Na tento účel prináleží vnútroštátnym súdom povinnosť neuplatniť nekalé podmienky, takže tieto ustanovenia nebudú mať záväzné účinky voči spotrebiteľom s výnimkou prípadu, ak s tým spotrebiteľ nesúhlasí (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 47).
- 54 Z toho podľa judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvnú podmienku, ktorá bola vyhlásená za nekalú, treba v zásade považovať za podmienku, ktorá nikdy neexistovala, takže nemôže mať účinok voči spotrebiteľovi. Určenie nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím v zásade musí viesť k navráteniu právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala. Z toho vyplýva, že povinnosť vnútroštátneho súdu neuplatniť nekalú zmluvnú podmienku, ktorá ukladá zaplatenie súm, ktoré sa ukážu ako neoprávnené, má v zásade reštitučný účinok, ktorý sa vzťahuje na tieto isté sumy (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, body 61 a 62).
- 55 Je pravda, že podľa judikatúry Súdneho dvora ochrana, ktorú smernica 93/13 zaručuje spotrebiteľom, bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá zakazuje vnútroštátnemu súdu po uplynutí prekluzívnej lehoty zistiť nekalú povahu podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom (rozsudok z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, EU:C:2002:705, bod 38).
- 56 Súdny dvor však už uznal, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna (rozsudok z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 68) a že stanovenie primeraných lehôt na podanie žalôb pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Únie (rozsudky zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, bod 41, ako aj z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 69).
- 57 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade neexistencie právnej úpravy Únie prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby upravil procesné podmienky žalôb určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, za predpokladu, že na jednej strane tieto podmienky nie sú menej výhodné, ako podmienky týkajúce sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a na druhej strane nevedú k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie (zásada efektivity) (pozri najmä rozsudok z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 24 a citovanú judikatúru).
- 58 Preto treba na prvú otázku vo veci C-698/18 odpovedať tak, že článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity).

O druhej otázke vo veci C-698/18

- 59 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej žaloba o vrátenie bezdôvodne zaplatených súm na základe nekalej zmluvnej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom podlieha premlčacej lehote troch rokov, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, keďže spotrebiteľ mal od tohto dátumu vedieť o nekalom charaktere tejto podmienky.
- 60 Pokiaľ ide v prvom rade o zásadu efektivity, z ustálenej judikatúry vyplýva, že otázka, či vnútroštátne ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v celom konaní, priebeh konania a jeho osobitosti na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov. Z tohto hľadiska treba v prípade potreby zohľadniť zásady, ktoré sú základom vnútroštátneho súdneho systému, ako sú napríklad ochrana práva na obranu, zásada právnej istoty a riadny priebeh konania (rozsudok z 26. júna 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, bod 48 a citovaná judikatúra).
- 61 Tieto aspekty treba zohľadniť pri analýze charakteristických vlastností premlčacej lehoty, o ktorú ide vo veci samej. Ako uviedol generálny advokát v bode 70 svojich návrhov, táto analýza sa musí týkať najmä dĺžky tejto lehoty a spôsobov jej uplatnenia, vrátane spôsobu, ktorý stanovuje začiatok plynutia uvedenej lehoty (pozri tiež analogicky rozsudok z 29. októbra 2015, BBVA, C-8/14, EU:C:2015:731, bod 27).
- 62 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že primerané lehoty na podanie opravných prostriedkov pod hrozbou preklúzie v záujme právnej istoty nemôžu viesť k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu uplatnenia práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie, ak sú tieto lehoty z vecného hľadiska dostatočné na to, aby umožnili spotrebiteľovi pripraviť a podať účinný opravný prostriedok (rozsudok z 29. októbra 2015, BBVA, C-8/14, EU:C:2015:731, body 28 a 29).
- 63 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uvádza, že ide o otázku uplatnenia premlčacej lehoty troch rokov stanovenej všeobecným právom, ktorá podľa výkladu poskytnutého vnútroštátnym súdom začína plynúť od úplného splnenia zmluvy uzatvorenej s predajcom alebo dodávateľom, na žalobu, ktorou sa uplatňujú reštitučné účinky určenia neplatnosti nekalej podmienky. Podľa vnútroštátneho súdu takýto východiskový bod zodpovedá momentu, keď spotrebiteľ mal alebo mohol vedieť o nekalej povahe jednej alebo viacerých podmienok tejto zmluvy.
- 64 Pokiaľ je premlčacia lehota stanovená a vopred známa, zdá sa, že trojročná premlčacia lehota je v zásade vecne dostatočná na to, aby spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný opravný prostriedok.
- 65 Keďže však podľa výkladu vnútroštátneho práva, ktorý navrhuje vnútroštátny súd, premlčacia lehota začína plynúť v deň úplného splnenia zmluvy, treba zohľadniť okolnosť, že je možné, že spotrebiteľia si nie sú vedomí nekalej povahy podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzavretej s predajcom alebo dodávateľom, alebo nepoznajú rozsah svojich práv vyplývajúcich zo smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 69), a to ani v momente úplného splnenia zmluvy alebo v nadväznosti naň.
- 66 Okrem toho treba pripomenúť, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol mať vplyv na ich obsah (rozsudok z 19. decembra 2019, Bondora, C-453/18 a C-494/18, EU:C:2019:1118, bod 61 a citovaná judikatúra).

- 67 Vzhľadom na túto okolnosť a na znevýhodnené postavenie, v ktorom sa spotrebiteľ nachádza, treba konštatovať, že trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia zmluvy, nemôže spotrebiteľovi zabezpečiť účinnú ochranu, keďže hrozí, že táto lehota uplynula ešte predtým, ako sa spotrebiteľ mohol dozvedieť o nekalej povahe podmienky obsiahnutej v tejto zmluve. Takáto lehota teda nadmerne sťažuje výkon práv tohto spotrebiteľa priznaných smernicou 93/13.
- 68 Žiadny iný záver nemožno vyvodiť z dôvodu, na ktorý poukazuje vnútroštátny súd, že spotrebiteľ stráca toto postavenie v okamihu úplného splnenia zmluvy.
- 69 V tejto súvislosti treba uviesť, že ako uvádza desiate odôvodnenie smernice 93/13, jednotné pravidlá v záležitostiach nekalých podmienok stanovené v tejto smernici by sa mali uplatňovať na „všetky zmluvy“ uzatvorené medzi „predajcami alebo dodávateľmi“ a „spotrebiteľom“, ako sú definovaní v článku 2 písm. b) a c) tejto smernice (rozsudok z 21. marca 2019, Pouvin a Dijoux, C-590/17, EU:C:2019:232, bod 19).
- 70 Podľa článku 2 písm. b) smernice 93/13 je „spotrebiteľ“ fyzická osoba, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom nevzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu (rozsudok z 21. marca 2019, Pouvin a Dijoux, C-590/17, EU:C:2019:232, bod 22).
- 71 V tejto súvislosti treba konštatovať, že definícia pojmu „spotrebiteľ“ uvedená v článku 2 písm. b) smernice 93/13 neobsahuje žiadny prvok umožňujúci určiť, kedy zmluvný partner prestane byť spotrebiteľom v zmysle tejto smernice, a preto sa prestane môcť dovolávať ochrany, ktorú mu priznáva táto smernica.
- 72 Toto ustanovenie však treba vykladať v kontexte systému ochrany zavedeného smernicou 93/13 vzhľadom na myšlienku pripomenutú v bode 67 tohto rozsudku, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení.
- 73 Ako uviedol generálny advokát v bode 57 svojich návrhov, splnenie predmetnej zmluvy nemení retroaktívne okolnosť, že v čase uzavretia tejto zmluvy sa spotrebiteľ nachádzal v tomto znevýhodnenom postavení. Za týchto podmienok obmedzenie ochrany, ktorú smernica 93/13 priznáva spotrebiteľovi iba na dobu trvania plnenia predmetnej zmluvy v tom zmysle, že úplné splnenie zmluvy vylučuje akúkoľvek možnosť spotrebiteľa dovolávať sa tejto ochrany, nie je zlučiteľné so systémom ochrany zavedeným touto smernicou. Takéto obmedzenie by bolo predovšetkým neprípustné, ako tvrdí poľská vláda, v rámci zmlúv, ktoré, ako je napríklad kúpna zmluva, sú vykonané okamžite po ich uzavretí alebo v okamihu ich uzavretia, keďže neponecháva spotrebiteľom primeranú lehotu na napadnutie nekalých podmienok, ktoré sú prípadne uvedené v takýchto zmluvách.
- 74 Z toho vyplýva, že pojem „spotrebiteľ“ uvedený v článku 2 písm. b) smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že zmluva je úplne splnená, nevylučuje, aby strana tejto zmluvy mohla byť kvalifikovaná ako „spotrebiteľ“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 75 Z vyššie uvedeného vyplýva, že zásada efektivity bráni tomu, aby žaloba o vrátenie podliehala trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa skončenia predmetnej zmluvy, bez ohľadu na to, či spotrebiteľ vedel alebo mohol k tomuto dátumu vedieť o nekalej povahe podmienky tejto zmluvy uvádzanej na podporu jeho žaloby o vrátenie, keďže takéto pravidlá premlčania môžu nadmerne sťažiť výkon práv tohto spotrebiteľa vyplývajúcich zo smernice 93/13.
- 76 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že jej dodržiavanie vyžaduje, aby sa predmetné vnútroštátne pravidlo uplatňovalo nezávisle od toho, či žaloby, ktoré majú podobný predmet a dôvody, sú založené na porušení práva Únie alebo na porušení vnútroštátneho práva (rozsudok z 27. februára 2014, Pohotovosť, C-470/12, EU:C:2014:101, bod 47).

- 77 V tejto súvislosti prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorý priamo pozná uplatniteľné vnútroštátne procesné postupy, overiť podobnosť dotknutých žalôb z hľadiska ich predmetu, dôvodu a podstatných náležitostí (rozsudok z 12. februára 2015, Baczó a Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, bod 44, ako aj citovaná judikatúra).
- 78 V prejednávanej veci z odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v súlade s ustálenou judikatúrou rumunských súdov sa k neuplatniteľnosti nekalých podmienok pristupuje rovnako ako k režimu absolútnej neplatnosti. V tejto súvislosti vnútroštátny súd spresňuje, že v rumunskom práve je absolútna neplatnosť obnovením predchádzajúceho stavu v oblasti synalagmatických zmlúv prostredníctvom žaloby o vrátenie bezdôvodnej platby. Podľa rumunského práva v prípade podania takejto žaloby začína premlčacia lehota plynúť odo dňa súdneho určenia dôvodu týchto žalôb.
- 79 Vnútroštátny súd naopak poznamenáva, že z dôvodov právnej istoty by bolo možné, aby lehota na vrátenie súm zaplatených na základe nekalej podmienky uvedenej v spotrebiteľskej zmluve začala plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, a nie odo dňa súdneho konštatovania nekalej povahy dotknutej podmienky, a teda neplatnosti predmetnej nekalej podmienky.
- 80 Z toho vyplýva, že s výhradou podobnosti predmetných žalôb, ktorú môže overiť len vnútroštátny súd, výklad, o ktorom uvažuje tento súd a ktorý je zhrnutý v predchádzajúcom bode, by viedol k zavedeniu odlišných procesných postupov, ktoré by menej priaznivo zaobchádzali so žalobami založenými na systéme ochrany stanovenom smernicou 93/13. Ako uviedol generálny advokát v bode 84 svojich návrhov, takéto rozdielne zaobchádzanie nemožno odôvodniť dôvodmi právnej istoty.
- 81 Hoci je pravda, že cieľom premlčacích lehôt je zaručiť právnu istotu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. apríla 2020, Nelson Antunes da Cunha, C-627/18, EU:C:2020:321, bod 60), nič to nemení na tom, že vzhľadom na to, že rumunský zákonodarca sa domnieval, že zásada právnej istoty nebráni premlčacej lehote pre žaloby uvedené v bode 79 tohto rozsudku, nemožno sa domnievať, že táto zásada bráni tomu, aby sa na základe zásady ekvivalencie uplatnila rovnaká lehota na žaloby založené na systéme ochrany stanovenom smernicou 93/13.
- 82 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že s výhradou overenia podobnosti vyššie uvedených žalôb vnútroštátnym súdom sa zásada ekvivalencie má vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu vnútroštátnej právnej úpravy v tom zmysle, že premlčacia lehota na podanie žaloby o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky začína plynúť odo dňa úplného splnenia zmluvy, zatiaľ čo v prípade podobnej žaloby podľa vnútroštátneho práva začína táto lehota plynúť odo dňa konštatovania právneho dôvodu žaloby súdom.
- 83 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku vo veci C-698/18 odpovedať tak, že článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.

O trovách

- ⁸⁴ Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že žaloba o určenie neplatnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom sa nepremlčuje, a zároveň uplatňuje premlčaciu lehotu na žalobu o uplatnenie reštitučných účinkov tohto určenia, ak táto lehota nie je menej priaznivá, ako lehota týkajúca sa podobných žalôb vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie), a nevedie k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu výkonu práv vyplývajúcich z práva Únie, osobitne zo smernice 93/13 (zásada efektivity).
2. Článok 2 písm. b), článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásady ekvivalencie, efektivity a právnej istoty sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia súdnemu výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorého žaloba o vrátenie súm bezdôvodne zaplatených na základe nekalej podmienky nachádzajúcej sa v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom podlieha trojročnej premlčacej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa úplného splnenia tejto zmluvy, ak sa predpokladá, bez potreby overenia, že k tomuto dátumu spotrebiteľ musel vedieť o nekalom charaktere predmetnej zmluvnej podmienky, alebo keď pre podobné žaloby založené na určitých vnútroštátnych právnych predpisoch táto lehota začína plynúť až od okamihu určenia právneho dôvodu týchto žalôb súdom.
3. Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc odpovedať na otázky položené Tribunalul Specializat Mureș (Špecializovaný súd Mureș, Rumunsko) v jeho rozhodnutí z 12. júna 2018 v súvislosti s vecou C-699/18.

Podpisy